

Стратегије у одељењима која похађају ученици са сметњама у развоју и инвалидитетом

ХИПЕРАКТИВНОСТ И ДЕФИЦИТ ПАЖЊЕ (АДХД)

Учионица

- направите мирно и уређено окружење за учење.
- за време часова и организованих активности ограничите друга догађања и буку који лако одвраћају пажњу ученицима
- организујте посебан кутак у учионоци који ћете користи када је ученицима потребно да се издвоје и осаме
- обезбедите различита средства и материјале за учење која ангажују више чула истовремено - додатне облике, боје, текстуру, звучне предмете, музику, ...

Услови који повећавају пажњу, планирано вођење активности и разноврсна понуда унапредиће рад са учеником са АДХД,

Размислите где ученик са АДХД треба да седи:

- Ставите ученика да седи напред и у средини учионице.
- Не стављајте га да седи тамо где је велика гужва, у близини прозора, врата или код вашег радног стола.
- Окружите ученика са добрим узорима.
- Неком ученику ће у неком периоду одговарати и да сам седи у клупи.

Испробавајте, користите метод „покушаја и грешака“ како бисте пронашли место у учионици које ће му најмање одвлочити пажњу.

Наставне стратегије

- Заједно са ученицима поставите правила за своје одељење и усвојте их пошто сте проверили да их сви разумеју и прихватају.
- Разјасните друштвена правила и спољне захтеве који се од одељења очекују.
- Поставите недељни или месечни календар са датумима до којих треба обавити дата задужења и задатке и са датумима провере знања (тестови, контролни и сл.).
- Прелазак са једног садржаја или активности на други, као и промена уобичајеног распореда активности, посебно је осетљив моменат за ученике са АДХД. Унапред најавите промене и дајте ученику извесно време да их прихвати и припреми се за нову ситуацију. Користите неки, унапред договорени сигнал као најаву промене активности. На пример, одбројавање за последњих неколико минута активности, или «сада приводимо крају радни лист, имате још 5 минута, а следеће ћемо радити ...»).

- Крећите се по учионици како бисте често били физички близу ученика, посебно ако му постављате неки захтев или одговарате на питања ако их постави.
- Дозволите ученику да се смести у удобан положај док учи, дозволите да устане и прошета када за то има потребу, уз договор да не омета друге ученике и да се сам врати на место.
- Заједно са учеником идентификујте непожељне и жељене поступке које обичава да чини. Одредите последице и награде за једне и друге. Појачајте своје поступке који доприносе смањивању непожељног и повећавању пожељног понашања ученока.
- Укажите на последице лоших поступака кратко и разумљиво. Учините то унапред када можете да их предвидите. Добре поступке увек похвалите или наградите одмах, непосредно пошто су учињени.
- Похвалите или наградите ученика када мирно седи на дужи или краће време.
- Обезбедите што више позитивне пажње и признања.
- Користите сигнале за умиривање, као што је пуцкање прстима, картице у боји или укључивање и искључивање светла.
- Да бисте подстакли ученика на ефикасније учешће у раду, унапред му реците да ће се након тога бавити активношћу коју воли. Нека смењивање радних и забавних активности буде равномерно.
- Учините да се ученици осећају пријатно када траже помоћ.
- Будите јасни и одређени када постављате захтеве
- Будите стрпљиви. Овим ученицима треба дати више времена, уз јасно показивање да их чекате, да би прешли на оно што се од њих тражи.
- Да би ученик престао са деструктивним понашањем није довољно само стављати му забрану на то понашање. Понудите му другу, пожељну активност уместо деструктивне, нпр. да обрише таблу, да вам донесе нешто, одговори на питање, прочита наглас и сл. Тако ће се лакше вратити назад на задатак и брже научити како и сам да управља својим понашањем.
- Дајте ученицима довољно времена после постављања питања пре него што их прозовете. Неким ученицима са АДХД ће требати више времена да размисле пре него што дају одговор. Насупрот томе, неки други ученици са АДХД даваће одговор и пре него што завршите питање и пре него што њих питате. Они не могу да сачекају и да уступе место другоме. У тим ситуацијама може да направите договор да ученик напише свој одговор и да вам га донесе.
- Као наставник, прилагођавајте сопствени приступ. Дајте другим ученицима активности које могу сами да ураде, док се ви додатно бавите ученицима којима је ваша подршка потребна да би завршили претходну активност.
- Мењајте наставне технике: презентације, задаци са другаром, кооперативне групе, луткарство, експерименти, визуелна средства, итд.

Више информација је доступно на Интернету. На пример: [Наставне стратегије helpful when dealing with students with Attention Deficit Hyperactivity Disorder or Attention Deficit Disorder](http://addadhd.suite101.com/article.cfm/teaching_the_adhd_child_part_2#ixzz0nXR4yZqi)
http://addadhd.suite101.com/article.cfm/teaching_the_adhd_child_part_2#ixzz0nXR4yZqi